

Vägen ut

Kriminellas Revansch I Samhällets medlemstidning

Nr: 3 2002

Pris 30 kr

Ungdomsverksamheten

Demokratiprojektet

Resan till Litauen

Familjelägret på Kärsön 2002

Vägen ut

Medlemstidning för
Kriminellas Revansch i
Samhället

Utges av
RIKSKRIS

Redhars väg 4
462 54 Vänersborg
Telefon: 0521-140 00

Ansvarig utgivare

Peter Söderlund

Chefredaktör

Michael Thyberg

Layout/grafik

Michael Thyberg
Richard Englund

Skribenter/redaktion

Göran Axelsson
Kenneth Markström
Kicki Andersson
Robert Westin
Richard Englund

Adress

Vägen ut
Tjärhovsgatan 34
116 21 Stockholm
Telefon: 08-615 19 20
E-post: vagenut@kris.a.se

Hemsida

www.kris.a.se

Prenumeration

Helår 100: -
Betalas via
PG 199 95 41-4

För icke beställt insänt
material ansvaras ej

Upplaga: 4.000 exemplar

Chefredaktörens rader

Nu har åter en sommar passerat med många trevliga händelser. Mycket sol med bad och barn. Appropå barn så vill jag säga att: Jag fick möjligheten att åka till Kreta med min son Alexander i början av juli. Vi hade en mycket trevlig tid tillsammans där. Jag måste säga att det är en lyx att ha barn, livet skulle för mig vara ganska meningslöst utan.

Samtidigt så måste vi ta hand om dessa små figurer som skall ta över efter oss, på ett sätt som gynnar mänskligheten och det samhälle vi byggt. Vad jag menar är det att vi måste förvalta våra barn och ge dem möjligheter att bli starka individer och inte göra samma misstag som de flesta av oss har gjort. Vi kan vara bra förebilder men det kräver också en självinsikt.

Många av oss har haft stora problem med att kunna vara en bra mamma eller pappa på grund av olika orsaker. Men jag tror att det bästa vi kan göra är att tala om för

barnen vad vi gått igenom, utan lögn eller förbehåll. Låta dem förstå att det inte var deras fel att det gick som det gick med mamma eller pappa. Jag vet att det är tungt, men det är mycket tyngre att bära det inom sig hela livet.

Tala om för ditt barn att du älskar det då och då. Det gör gott hos dem och hos dig.

Michael Thyberg

Medlemsregistret via hemsidan

Inom en snar framtid kommer medlemsregistret att vara tillgängligt via vår hemsida www.kris.a.se. Det innebär för varje enskild medlem att hon eller han kan logga in och ta del av vad som finns registrerat för just denne samt ändra vissa uppgifter, t.ex. adress.

Vi hoppas genom detta att vi skall ha korrektare uppgifter i medlemsregistret om varje medlem och därmed skall vi kunna nå ut med information snabbare och bättre.

1. Varje enskild medlem kan logga in och se vad som finns registrerat om hon eller han.
2. Varje enskild medlem kan ändra uppgifter om sig själv, t.ex. adress.
3. Varje lokalförening kan logga in och ta del av uppgifter om sina medlemmar samt ändra uppgifter om dem.

Hälsningar
Medlemsregistret/Göran Axelsson

I detta nummer av Vägen ut kan du läsa om:

Redaktörens rader	sid 2
Våra sponsorer	sid 3
Björn Fries	sid 4
Demokratiprojektet	sid 5
KRIS Landet Runt	sid 6 -11
KRIS ungdomsverksamhet	sid 12-13
Ökad trygghet med KRIS	sid 14-15
Resan till Litauen	sid 16-19
KÄRSÖN 2002	sid 20-23
Marijuana på söder	sid 24
KRIS juristen	sid 25
Nästa nummer	sid 26
Annonser	sid 27

Omslagsfoto från Kärsögården

NYKOPIA
GLOBAL PRINT AB

Nykopia Global Print AB.

Industrivägen 11
171 48 Solna

Telefon: 08-412 44 00

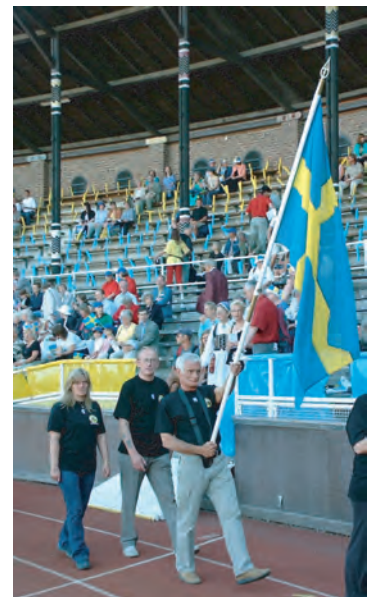
E-post: info@globalprint.com

Våra sponsorer i dag

Mindshare Broadmind Sweden AB	RIMI
Rådet för ett tryggare Kalmar	Volvo
Kaprifol Blomsterhandel AB	SABA
Global Print Scandinavia	Millers
Norrköpings kommun	La Petit
Sundsvall Energi AB	KREAB
Grönsaksgrossisten	Mitthem
Linköpings kommun	Folksam
AGE Kontor & Data	Skandia
Sundsvall Elnät AB	Brothers
Socialförvaltningen	Internet 5
ANL Produkter AB	Whirlpool
Bananza Konditori	Boll-Sport
BA Snittblommor	Saldab AB
Stockholms Stad	Miljövågen
FOSU Friskvård	Holmlunds
Kalmar kommun	Swedol AB
Malmö Kommun	Viking Line
Socialstyrelsen	Barometern
Södra Innerstan	Wallenstam
Östra Småland	Lightmen AB
Kriminalvården	IM Måleri AB
Pool Media AB	MEXX kläder
Reklam XXVI	Estrad Musik AB

**KRIS Sverige tackar för
samarbetet och bidragen.**

KRIS firar Sveriges nationaldag med att delta i flaggdelegationen och tågar här i på anrika Stockholm stadion till publikens jubel.

Björn Fries och Måndagsgruppen på KRIS-möte

Regeringens narkotikasamordnare Björn Fries träffade Måndagsgruppen på KRIS' Stockholm och berättade om planeringen av sitt nya arbete

Björn Fries har arbetat med narkotikafrågor i tjugofem år. Han var med på den tiden då det så fint hette Sociala Centralnämnden. Han arbetade då i Karlskronas kommun, där han också har sina rötter. Björn är en luttrad kille när det gäller narkotikapolitik.

Insikt viktigt

Björn belyser vikten av att kunna möta den som är inne i ett missbruk och skapa sig en uppfattning om hur verkligheten ser ut för denna grupp.

Det är ju inte bara själva användandet av narkotikan som är jobbig, även andra saker som utanförskap och mycket dålig självkänsla måste man också titta på. Björn har sett detta på nära håll då hans egen bror tog sitt liv efter lång tid i missbruk.

Inspirera och upplysa

Regeringen har satsat 325 mkr som fördelas under tre år. Hundra mkr skall användas för att förebygga missbruket inom kriminalvården. Björn säger att; pengarna kommer att användas till att stimulera kommunernas eget engagemang i missbruksfrågor.

- Tyvärr, så har det inte varit den mest prioriterande frågan hos någon kommun tidigare menar Fries.

- Man bör även integrera det politiska systemet i dessa frågor! Svensk politik får inte på något sätt stimulera användandet av narkotika.

- När det gäller situationen på skolorna, säger Björn, att det måste till en attityds förändring både hos föräldrar och skolläring. Det är oerhört viktigt att fånga upp en elev som börjar droga och ödelägga sin framtid omedelbart.

Michael Thyberg

Foto: Michael Thyberg

- Vad är demokrati?
- Hur kan *jag* påverka?
- Bryr sig *någon* om vad jag tycker?

KRIS' Stockholm har drivit ett projekt kallat demokratiprojektet.

Syftet är att lära sig vad demokrati egentligen är. Kan den lille mannen verkligen vara med att påverka dom stora besluten och är det någon som lyssnar.

Frågorna är många när det gäller demokrati och förhoppningsvis har några av Sveriges fångar fått svar på sina frågor genom detta projekt.

Stort politiskt intresse

- När vi började med projektet trodde ingen att vi skulle kunna få med så många politiker till anstalterna som vi fick säger Kurre Bengtsson till Vägen ut.

Politikerna som blev tillfrågade om att medverka i projektet blev intresserade med en gång och tyckte att det var konstigt att ingen kommit med idén tidigare. Det stora intresset från politikerna kan ju ha sin förklaring i att det snart är val, men man har faktiskt visat sig intresserad av att träffa intagna.

Flera anstalter

Förutom kronobergshäktet så har projektet riktat sig till både Hällby och Mariefredsanstalterna. Man har även besökt färingsöanstalten som är en anstalt för kvinnor.

foto: Michael Thyberg

Projektledaren Kurt Bengtsson är den som samordnat besöken av riksdagsmän på anstalterna. Gensvaret har varit mycket bra säger Kurre och många frågor har ställts till politikerna av de intagna.

Svagt förtroende

Det finns helt klart ett svagt förtroende hos dem som sitter i fängelse idag, gentemot politikerna.

Grunden till det kan man spekulera om men en orsak kan vara att man som aktiv kriminell eller missbrukare inte är så speciellt road av politik, och således inhämtar man inte informationen från samhället som dock kräver ett engagemang av politiskt intresse.

Kanhända att projektet gett någon eller några ett nytt synsätt på politik och att demokrati är något som rör oss alla. Man kan faktiskt vara med att påverka, det gäller bara att göra det på rätt sätt.

Personalvård på Fjäderholmarna

KRIS Stockholms styrelse tog ett beslut om att börja vårda sin personal minst en gång i månaden. Dagen skall användas till att umgås, samtala och ha trevligt i olika former.

Premiären blev en dag på Fjäderholmarna som ligger strax utanför Stockholm. En liten mysig ö som har serveringar och sillrökeri. Det finns även en naturstig med små upplysningskartor om naturen på ön. Ett akvarium med svensk fisk är också en sevärdhet där.

Foto: Robert Westin

Fjäderholmarna är en Stockholms populära rese-mål. Dit tar man sig med båt från slussen på en halvtimme. Det finns många vackert belägna klippor som används av solbadare och andra.

Måndagen den 3 juni tillbringade KRIS Stockholms personal hela dagen ute på Fjäderholmarna. Föreningen stod för maten som intogs på en av de restauranger som finns på ön.

Resten av dagen solbadades det flitigt och även några våghalsar vågade sig ner i det kalla saltvattnet, både en och två gånger.

- Vikten av betydelse för trivselsin inom föreningen stärks genom att göra sådana trevliga saker tillsammans, säger ordförande Peter Söderlund till Vägen ut. Och redaktionen kan bara hålla med.

Mera roligheter tillsammans stärker oss i vardagen.

Michael Thyberg

KRIS landet runt

KRIS landet runt

KRIS med flaggan

i topp

Foto: Michael Thyberg

på nationaldagen

KRIS' Stockholm deltog i paraden på Sveriges nationaldag den 6 juni. I år var det tredje gången KRIS Stockholm deltog. Fanbärare i år var Peder Sundquist från KRIS Stockholm. I själva delegationen fick bara fyra deltagare tåga in på stadion, resten fick ta plats på parkett inför det firande och uppträdande som kvällens program innehöll.

Torsdag den 6 juni startade den långa marschen från Kungsträdgården. I strålande solsken gick paraden genom Östermalm och fram till anrika Stockholms stadion, som för övrigt fyller 90 i år. På stadion hade en stor scen gjorts iordning för de artister som skulle uppträda. I inledningen sjöng ett fullsatt stadion Svenska Nationalsången, och det var en enorm känsla att stå där, kan jag lova.

Michael Thyberg

KRIS landet runt

KRIS kafé på plattan

I slutet av juli och början av augusti månad arrangerade Fryshuset aktiviteter för ungdomar på Sergels torg, eller plattan i folkmun. Där fanns basketplaner, golf, klättervägg och cafetält. Cafeet som arrenderades av KRIS´Stockholm fungerade som en mötesplats för de ungdomar som vistades på plattan. Personal från KRIS Stockholm fanns hela tiden där och serverade kaffe, glass och även läsk till törstande och flanerande människor i sommar Stockholm, Värmen var det inget fel på, hela 32 grader var det i skuggan på torget.

Plattan invaderades under några veckor av Stockholms ungdomar. Klättervägg och bollsport samt cafeverksamhet fanns till för de som önskade

KRIS landet runt

KRIS i Sverige runt

Intresserade ungdomar besöker cafet

KRIS ungdomsgrupp har knytit många nya kontakter med ungdomar som är intresserade av att arbeta med förebyggande åtgärder när det gäller ungdomsbrottsligheten.

- Jag hoppas att några av dem är intresserade av att vara med att bygga upp UNGA KRIS under hösten, säger Patty Severino till Vägen ut.

Patty Severino är en av dem som jobbar med ungdomar inom KRIS

Föräldrar

- Vi har haft både ungdomar och föräldrar här som varit intresserade av att diskutera dessa frågor med oss, Behovet finns av att engagera unga i dessa frågor och få dem att känna trygga.

Stefan Bergendorff säljer glass till överhettade Stockholmare

Rolle Eriksson från Fryshuset agerade klättrinstruktör

Här ser vi Linda Willsund i färd med att ta sig upp för klätterväggen, det var ganska tuff klättring som erbjöds.

Bild & text: Michael Thyberg

KRIS landet runt

KRIS i landet runt

Kalmar vill expandera

Vi måste försöka att påverka kommunen att ge oss resurser för framtiden menar Lars Peter Axelsson. Vi har nu nått den kritiska gräns för vad som kan uträttas med frivilliga krafter.

KRIS Kalmar gjorde ett besök i Salvestaden med medlemmar och barn

Landskrona

Etablerat

KRIS i Kalmar har nu funnits i över ett halvår och börjar närma sig ett nittiototal medlemmar. Föreningen har besökt och föreläst på 35 skolor i länet under denna period. Samt gjort ett hundratal föreläsningar om missbruk och kriminalitetens baksidor.

Frigång och muckhämtning

Föreningen har haft hjälp av en kille från KVA Karlskrona som fick frigång de två sista månaderna av sitt straff, och detta tycker ordförande L-P Axelsson är ett utmärkt sätt för de intagna som vill börja göra något för sitt eget liv, då kan KRIS vara en bra väg menar han.

Föreningen har gjort tre muckhämtningar och vad man vet idag så är två av de tre på rätt väg. Kurser hålls varje vecka och på Lördagar är föreningen endast öppen för kvinnorna.

Expandera

Under hösten kommer vi att försöka få kommunen att hjälpa till med att anställa minst två personer på heltid eftersom verksamheten nu passerat den kritiska gräns för vad som kan åstadkommas med frivilliga krafter resurser.

Vi kommer även att dra igång olika projekt som riktar sig till ungdomar i gränslandet till fängelsevistelse och missbruk.

För övrigt så umgås vi mycket och gör roliga saker tillsammans.

Med vänlig hälsning

Lars Peter Axelsson/Ordförande KRIS Kalmar

KRIS landet runt

KRIS landet runt

Drakbåtsfestival

För andra året i rad ställde KRIS och Kriminalvården i Sundsvall upp med ett lag i drakbåtsrodden vid lagnamnet *Bättre ut*.

110 lag deltog och segrade gjorde Polisen. *Bättre ut*, KRIS/Kriminalvården slutade på en 23:e plats. Vilket är en klar förbättring mot i fjol då vi hamnade på 70:e plats.

Deltagarna i KRIS var en blandning av KRIS Sundsvall och KRIS Umeå. I första heatet gick det lite tungt och sluttiden blev 1.18.1. Men i andra heatet byttes Kriminalvårdschefen ut som trummare och in kom Kicki från KRIS Umeå vilket blev en klar förbättring till tiden 1.10.0, alltså 8.1 sekunder snabbare. Man kan ju undra hur mycket kriminalvårdschefen väger?

Kicki Andersson
Foto: Johan Skytteberg

Reglementslik klädsel är ju en självklarhet. Alla yrken med självaktning har ju uniform, så även gamla rövare och banditer.

KRIS och kriminalvården sitter i samma båt. Tung chef sinkar rodden

Man kan nästan ana en slagsida hos skeppet, men hon gick in på 23:e plats. Vilket man får anse vara mycket bra

KRIS Ungdoms- verksamhet med KUP och KBP

Visste ni att KRIS Stockholm bedriver ett ungdomsprogram för de som riskerar hamna i kriminalitet och missbruk? Gith Johnsson är av dem som jobbar med det. Vi hade bestämt möte en varm tisdag i juni för att tala om saken.

Gith började på KRIS i samarbete med ett projekt i Rinkeby. På grund av färdvägen var för lång gjordes allt pappersarbete

Foto: Michael Thyberg

Gith Johnsson är engagerad i frågor kring ungdomsbrottslighet och har själv en god insikt i den världen, vilket är ett måste för att kunna förstå de problem som unga kan drabbas av idag

KRIS' Stockholms ungdomsgrupp har nu varit verksam i drygt två år. Under den tiden har gruppen tagit emot närmare fyrtio ungdomar som genomgått olika program i KRIS regi

och skrivarbete på Tjärhovsgatan, där också lokalerna var mer lämpade. Gith lärde känna folket och så småningom blev hon erbjuden att jobba med unga tjejer i konsekvensbeskrivningsprogrammet. Personligen blev hon inte hämtad från anstalt och hade varit drogfri i drygt tre år innan hon började jobba. Hon berättar att när hon var 14 år injicerade hon amfetamin första gången. Jag frågade om hon kände ett motstånd till samhället under åren som missbrukare. På det svarar hon att det mer rörde sig om arrogans till vuxenvärden än något annat.

Även Aron Teditecle jobbar i ungdomsprojektet.

Han har ett kriminellt förflutet men har aldrig missbrukat. Han tycker att det är roligt att jobba med ungdomar och är glad över att ha lämnat det gamla livet. Det han

brinner för just nu är att bygga upp Unga KRIS som ska bli en separat del för ungdomar. Aron kommer ursprungligen från Eritrea.

Patty Severino kommer ursprungligen från Chile och även hon en av medarbetarna i ungdomsprojektet. Patty tog själv

kontakt med KRIS när hon satt i fängelse och har aldrig använt narkotika. Hon kände att hon ville göra något för ungdomar.

Foto: Michael Thyberg

Patty Severino kommer ursprungligen från Chile och har god kontakt med ungdomar som har invandrabakgrund

Den som tar emot ungdomarna fängelset är hennes man Francisko Severino. Han är själv under vård på anstalt och ger grundläggande konsekvensbeskrivningar utifrån sina egna erfarenheter.

Alla delar på arbetsuppgifterna som består av dokumentation och utbildning. I arbetet ingår också kontakter med föräldrar, skolor, socialtjänst och polis. Många föreläsningar hålls om droger och kriminalitet. Det är många som ringer och ställer frågor om hur situationer, där droger finns med i bilden ska hanteras - eller vad man ska göra när ens barn blivit kriminell. Eftersom alla av egen erfarenhet vet hur det ligger till är det inga problem med att ge de rätta svaren. Arbetet har givit bra resultat och alla känner sig nöjda med sina arbetsuppgifter. Arbetet som utförs liknar praktiskt socialt arbete med många sammansatta arbetssätt med flera ingående moment.

Många ungdomar fastnar idag i kriminalitet och missbruk

Många ungdomar fastnar idag i kriminalitet och missbruk. En del behöver institutionsvård men långt ifrån alla. Många gånger sätts inte behandling in i tid när någon fastnar i socialas skyddsnet.

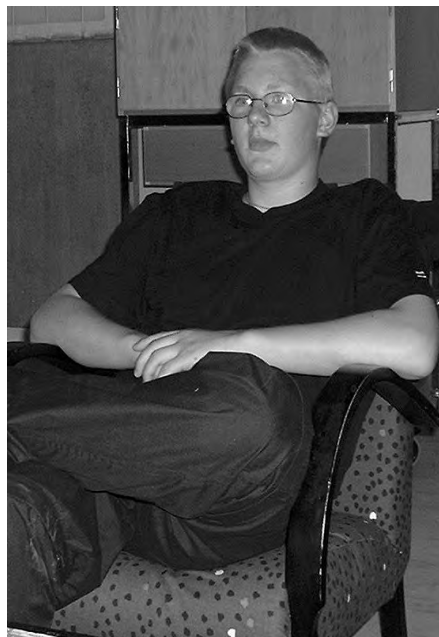
Men lagen har skärpts. Nu måste åtgärder sättas in direkt efter rättegång och där kommer KUP/KBP in i bilden. Konsekvensbeskrivningsprogrammet (KBP) och krisungdomsprogram (KUP) är ett sammansatt program som tillsammans bildar en metod/modell för att behandla ungdomar med problem.

Programmet vänder sig till ungdomar på upp till 20 år. Den unge kan vara aktuell på socialtjänsten, frivården eller arbetsförmedlingen. Deltagande kan vara ett

erbjudande till den unga om hjälp eller ett krav från en myndighet, för att den unga ska komma ifråga för andra insatser. Innan ett eventuellt deltagande görs en utredning om lämplighet.

Anledningen till det är att alla har olika bakgrund och behov. Efter det ringer man till ungdomsprogrammet på KRIS och sätter upp en tid för första samtal. Många som söker sig till programmet har sökt andra vägar men inte lyckats.

Ungdomsprogrammet är uppdelat i fyra olika faser och är tio veckor långt. Högst fem i varje grupp kan vara med. Det ingår möte med krismedlemmar, besök på häkte och sjukhus. Detta görs för att ge en bild av konsekvenser kriminalitet och missbruk ger. Ungdomarna får också lära sig olika begrepp som varningssignaler, kriminalitetskurva och tillit. Allt har givit många positiva effekter. Under veckorna hålls många föreläsningar, grupparbe-

Robin 13 år drogs in i kriminaliteten på grund av grupptricket

ten och egenuppgifter förekommer.

Allt görs för att ge en möjlighet för ungdomarna att förändras. Att ändra någon gör man inte på ett möte eller vid en föreläsning. Det tar tid. Det ingår många olika moment i återanpassningen och i kampen för att ändra livsstil.

Jag hade förmånen att få vara med på en återträff med ungdomarna. Det som diskuterades då var Unga Kris. På mötet hade möjlighet att träffa ungdomar som varit elever i programmet. Ingen som jag talade med hade något dåligt att säga. Ungdomsprogrammet hade förändrat deras liv. Jag pratade med Robin 13 år. Han berättade att han dragits in i kriminalitet på grund av grupptrick. Han berättar att han var känslomässigt avstängd på den tiden han begick stölder och personrån. Nu för tiden har han fått tillbaka sin naturliga känsla för vad som är rätt och fel. Kontakten med föräldrarna hade blivit bättre och betygen likaså. Det är fantastiskt att se hur en person kan förändras så mycket, säger Aron som är hans kontaktman.

KRIS bygger sitt arbete på en speciell kunskap och gemenskap

Föreningen KRIS i Stockholm bygger sitt arbete på en speciell kunskap och gemenskap. Medlemmarna träffas och umgås i lokalen på Tjärhovsgatan. Det är ofta fester av olika slag där man får träffas och umgås. Många tycker att det är en lättnad att få prata ut med någon som förstår. Myndighetspersoner har ofta en förmåga att bedöma på ett utifrån-tittande sätt och det slipper man på KRIS. Kamratororganisationen KRIS står för drogfrihet, hederlighet, kamratskap och solidaritet.

ÖKAD TRYGGHE I STOCKHOLM

Samarbetet mellan KRIS Stockholm och SL kan bidra till en ökad trygghet för resenärerna

SL bidrar till minskad kriminalitet genom att med färdbevis sponsra KRIS informationsresor till häkten, fängelser, skolor och myndigheter. Dessutom ökar vår närvaro tryggheten för övriga resenärer.

-Jag vill damma av den gamla konduktören, säger Kjell Hultman som är Head Security Officer på SL:

-En roll som ingav respekt och skapade trygghet för resenärerna. Den som sa till om någon satt med fötterna på sätet eller störde ordningen.

Klotter för 100 miljoner

Klotter och vakthållning kostar idag SL 200 miljoner om året. Med skalskydd vid hallar och depåer inräknat ökar siffran med ytterligare 100 miljoner.

En nedklottrad vagn upplevs som en hotfull miljö. En miljö man inte vill vistas i. Därför tas förstörda vagnar ur trafik vilket försvårar för SL att uppfylla sitt avtal med resenärerna. Hultman har sagt att det inte bara är ett SL-problem:

-Det är ett samhällsproblem som kräver att alla att anpassa oss efter den som gör skadegörare. Idag bygger vi all säkerhet offentliga utifrån perspektivet att det finns skadegörare.

Här får jag ett direkt svar på varför det saknas papperskorgar i vagnarna:

-Vi har försökt. Men man tänds inte på det berättar Hultman.

ET

DLMS KOLLEKTIVTRAFIK

Foto: Michael Thyberg

av resenären
man undviker
ragnar direkt
t fullgöra sitt
ävdar att det

. Vi tvingas
lilla klicken
tmer av det
förhindra.
å frågan om
på tunnelba-

er eld i dem,

Det offentliga rummet

SL har som policy att de som oavlönat bidrar till att höja trygghetsnivån kan erbjudas fria färdbevis. I Tumba finns Nattnallarna, en grupp som är förbannad på all skit som pågår.

-Det pågår en kamp för att återta det offentliga rummet från buset, säger Hultman.

-För att undvika medborgargården kollar vi alltid upp med polisen innan vi godkänner en grupp. Det är ändå de som är motorn i arbetet, det är till polisen man vänder sig när problem uppstår.

KRIS i en grå zon

Peter Söderlund undrar om ett samarbete med SL skulle medföra rapportskyldighet för de KRIS-medlemmar som får färdbevis; vi rör oss ofta i en grå zon bland kriminella. Ett sådant villkor skulle undergräva vårt förtro-

endekapital ute hos rövarena. Kjell Hultman:

-Ingen sådan skyldighet kommer att finnas förknippad med samarbetet. Vi har bestämt oss för att säga ja till det här efter samtal med chefen för tunnelbanepoliserna.

Årskort och t-tröjor

KRIS kommer att få 30 årskort från SL. Ett antal t-tröjor som annonserar samarbetet ska tryckas upp. Förhoppningsvis kan våra medlemmar genom att synas med tröjorna bidra till att öka tryggheten för övriga resenärer. Men att vara konduktör får någon annan sköta.

Richard Englund

Närmare fyrtio deltagare från olika lokalföreningar deltog i årets resa till öst. Temat var förstås fängelsebesök.

Resan till

Reportage av Michael Thyberg
Foto: KRIS Sverige

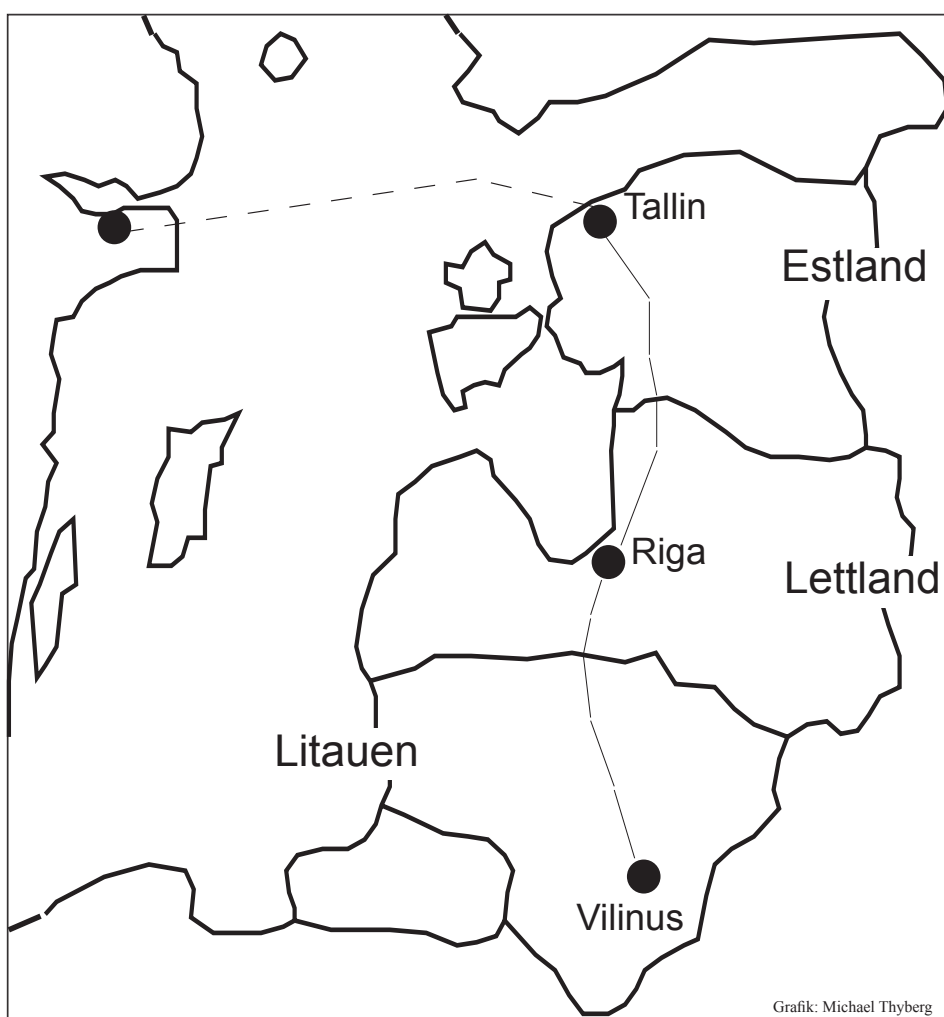
Litauen

Resan inleddes med ett möte i KRIS Stockholms lokaler på Södermalm. Bilfärd till Värthamnen och så var vi på väg igen. Denna gång så kändes det lite mer förberett. Denna gång kom vi att bo i Litauens huvudstad Vilnius.

Vilnius är en gammal stad och mycket vacker. I stadens centrala delar ligger katedralen som ett monument över en svunnen storhetstid.

Vilnius genomgår idag en omfattande reovering av de många, gamla och vackra byggnaderna som återfinns i gamla staden.

Följ med på vår resa till fängelserna i Litauen och upplev här, det vi fick se. En helt annan värld målar upp sig innanför murarna

Grafik: Michael Thyberg

KRIS Sverige fortsätter sitt arbete med att försöka hjälpa intagna i öst i ett projekt KRIS drivit i drygt tre år. Arbetet går ut på att skapa nya relationer med fångar samt hjälpa dem som har det sämst. En tv kan vara en kanal ut i världen för en som är livstidsdömd och göra livet lite lättare. Att bidra med kunskap gör att man kan få till en attitydförändring hos både myndigheter och allmänhet om att det går att förändra sig och sitt liv. En människa med missbruk och kriminalitets bakgrund är trots allt en resurs.

KRIS i öststatsfängelser

Att sitta på kåken i Sverige är att bo på hotell om man nu jämför förhållandena mellan Svensk och Litauisk kriminalvård. Nu vet vi att det överhuvudtaget inte är en lek att sitta på kåken, även om man sitter i Sverige.

Men att inte ha tillgång till tv, ordentlig värme på vintern, begränsade möjligheter till ordentlig hygien och läkarvård. Inga möjligheter att studera, knark och våld.

Listan som kan göras lång, är nog nästan brott mot de mänskliga rättigheterna. Men detta är verklighet hos fångarna i de fängelser KRIS besökt i Litauen under juli månad.

Följ med KRIS på en resa till Litauens fängelsevärld och upplev det vi fann innanför murarna

På den kraftigt överbelagda Alytus sitter det nästan tvåusen fångar på strafftider mellan 10 till 30 år. Alytus har blivit hårt drabbat av HIV de senaste åren. Antalet smittade innanför murarna är enormt

Stadsfängelset Lukiskiu izoliatorius

Projektet som drivs av KRIS' Sverige med förbundsordförande Christer Karlsson från RIKSKRIS i spetsen har pågått under drygt tre år. Projektet har flera syften, ett av dem är att hjälpa livstidsfångarna på Lukiskiu izoliatorius, som är stadsfängelset i Vilnius med sådana saker som tillgång till egna tv apparater.

- En annan viktig del i projektet är att bygga upp relationer med killarna och stödja dem i den mån vi kan säger Christer Karlsson.

Vi brukar ha en hel dag tillsammans med livstidarna och spela volleyboll, basket, schack och även styrketävlingar som armbrytning och kullyft!

I början var många av fångarna starkt emot detta men har idag insett värdet av att få utbyta erfarenheter från andra kriminella. Genom detta forum kan vi visa att det även finns en väg för dessa människor också!

Departementsnivå

Ett annat syfte är att hjälpa till med kunskap och erfarenheter om hur man kan hjälpa människor över på rätt sida om livet.

- Att kunna påverka både myndigheter och allmänheten är mycket viktigt säger Christer Karlsson. Att vi just valde att stödja Litauen är på grund av att stora insatser redan gjorts för Estland och Lettland.

Litauen är ett fattigt land med stor kriminalitet och ingen socialtjänst och då förstår ju vem som helst hur det ser ut för en arbetslös familjeförsörjare. Det enda som återstår för att försörja sin familj är kriminella handlingar som får ödesdigra konsekvenser.

- Därför vill vi dela med oss av våra kunskaper till de som styr säger Christer, och han har redan fått medvind långt uppe i departementen hos den Litauiska regeringen.

Vi bjöd in folk från justitiedepartementet att tillsammans med oss besöka några av de tyngsta anstalterna och dom tackade ja, det hade aldrig skett utan vår medverkan. Man är av måttligt intresse om hur det ser ut inne på fängelserna men med vår påverkan om att kunna förändras så har man nu börjat ta till sig vår metod.

Stor skepsis

Vi mötte motstånd även här när vi kom som en organisation byggd av f.d. kriminella

Fakta:
Lukiskiu izoliatorius
Byggt 1904
Totalt 1 700 intagna
90 livstidsfångar
200 isolerade
Mycket strängt bevakat

och missbrukare. I dag har man förstått att det finns ovärderliga resurser hos oss och vill ha vår samverkan när det gäller förbättringar för de intagna inom kriminalvården och inte minst hur man kan hjälpa en frigiven människa tillbaka till samhället igen.

- Litauen saknar även i dag stort sett behandlingshem för narkomaner, endast ett fåtal existerar idag. Även där försöker vi inom KRIS hjälpa till med att få in tolvstegsfilosofin som idag är det mest använda behandlingsprogrammet med bra resultat, säger Christer Karlsson.

Behandlingsinsatser

Mindaugas Survilas är en man som med hjälp från KRIS nu startat upp ett behandlingshem som heter *Meikstu Palace* strax utanför

Ignalina, där man just använder sig av tolvstegsmetoden. Behandlingshemmet har 36 personer i behandling och de som varit där längst fungerar även som personal. Endast en anställd har Mindaugas och det är ekonomiansvarige. Vid vårt

Här överlämnas diplom och en bricka av Alexandras Davidonis, chef på Lukiskiu fängelset som hedersbetygelse för det arbete KRIS gjort.

besök på behandlingshemmet blev vi bjudna på grillspett och volleyboll. Behandlingshemmet är under renovering och saknar idag mycket, t.ex. finns det bara utedass, duschar saknas.

Men med hjälp ifrån ett arbetsteam från KRIS Sverige som kommer att under hösten bistå med arbetskraft och kunskap kommer det att bli ett mycket bra behandlingshem för drogmissbrukare från hela Litauen.

- Läget gör att det inte finns tillgång till droger inom räckhåll, vilket minskar risken för återfall i början av behandlingstiden säger föreståndaren Mindaugas Survilas.

ALYTUS Kolonianstalt

Vi gjorde även ett besök på Alytus anstalten som ligger ca: 10 mil utanför Vilnius. Alytus är en så kallad kolonianstalt, vilket innebär att anstalten är öppen för fångarna att träffa varandra innanför murarna.

Alytus är en anstalt med strafftider på mellan 5-30 år. Sliten och tuff med mycket droger och AIDS.

Alytus har blivit hårt drabbat av HIV då man efter en undersökning upptäckte att fler än 200 intagna smittats innanför murarna. Detta kan man se med blotta ögat då man samtalar med de intagna

Fakta:
Alytus kolonianstalt
Byggt 1930
Totalt 1980 intagna
1 livstidsfånge
övrige mellan 5-30 år
över 200 HIV smittade
mycket droger
sträng bevakning

på Alytus, förvånansvärt många ser väldigt medtagna ut och man kan skönja sjukdomen i deras ögon.

Mottagandet var även här tufft i början men eftersom vi kom för att spela vänskapsmatcher i fotboll och volleyboll så accepterades vår närvaro.

Betydligt tuffare var det för våra kvinnor som var med från Sverige, könsord och erbjudande om fysisk kontakt var oundvikligt. Men killarna visade lite respekt i alla fall och rörde dem inte. Många tog kontakt med oss och ställde frågor om hur fängelserna ser ut

och fungerar i Sverige, men även för att höra vilka vi är och för att få brevvänner.

Pravénzys fängelset

Pravénzys fängelset var den sista anstalten vi besökte innan återresan till Sverige. Strängt bevakad anstalt långt ute på landet med kraftig överbeläggning.

Pravénzys anstalten är i första hand ett fängelse för förstagångsförbrytare med relativt kort strafftid, från 1 till 10 år.

Vårt syfte var även här att spela vänskapsmatcher med de intagna och samtala om hur vi organiserat oss för att behålla vår plats i samhället. Mottagandet var gott och vi samlades i en stor aula och berättade vilka vi är och varför vi kommit. Pravénzys

Fakta:
Pravénzys
Byggt 1948
Totalt 1 200 intagna (avsett för 800)
30 AIDS fångar
Förstagångsförbrytare med 1-10 års strafftid.
Separerade AIDS och utlänningsavdelningar

har haft ett besök av KRIS tidigare, men det var för två år sedan så glädjen var stor att få återse oss igen.

Brutna löften

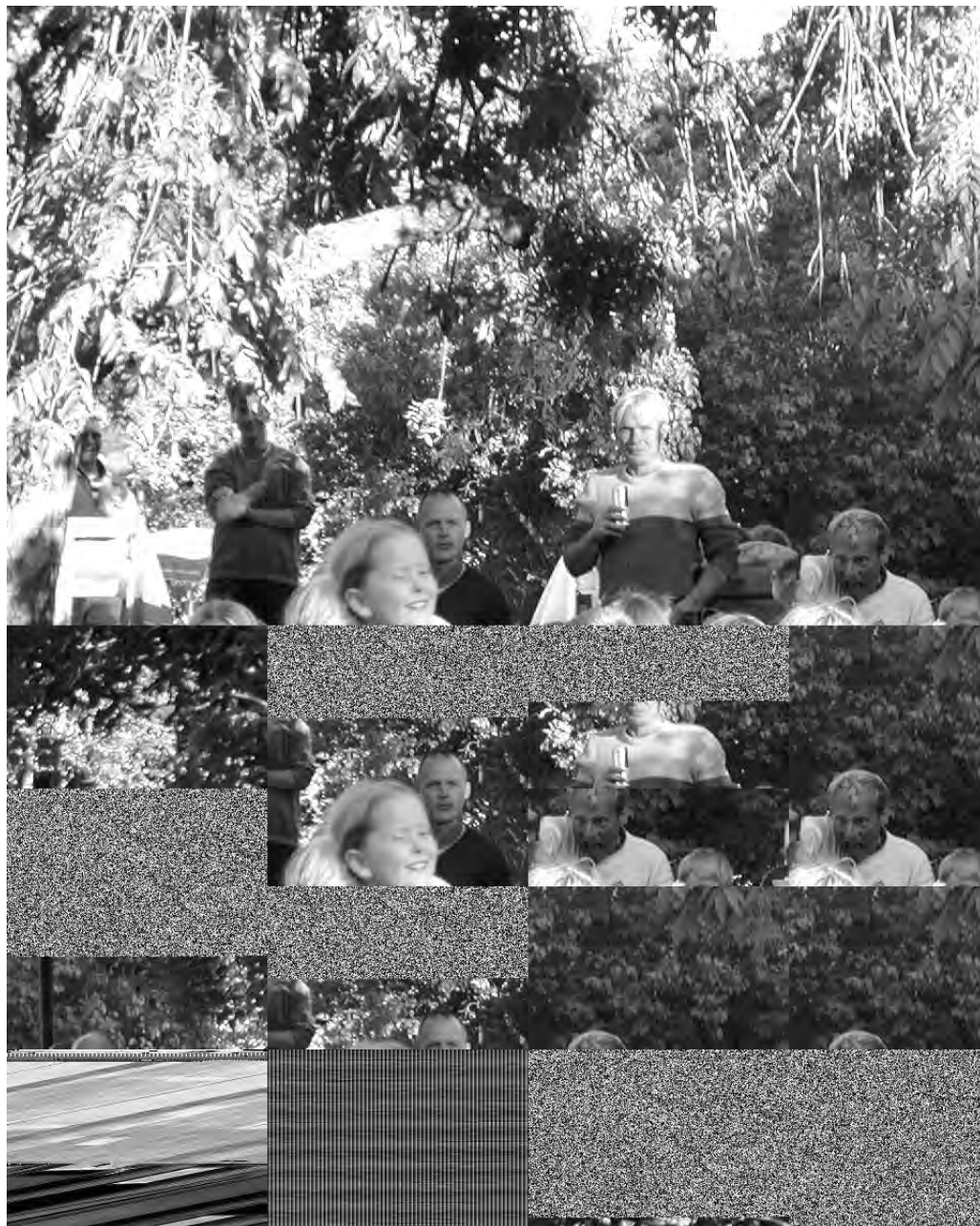
Många har varit i Litauen för att hjälpa men svikit. Det har vi märkt på de samtal vi haft med fångarna. Glädjen är därför stor när vi återkommer och idag så känner vi varandra bra.

- Vi har själva alltför många gånger råkat ut för brutna löften så det vi lovar håller vi säger Christer.

Många av killarna brevväxlar med fångar i Sverige idag och intresset för att lära sig att hitta en väg i livet efter avtjänat straff har tagit fart nu. Vi kommer att inom en snar framtid se hur ex kriminella utanför Sverige organiserar sig i jakten på ett nytt drogfritt och hederligt liv, samt förmedlar hopp till andra om att det finns en väg för dem också.

Familjen och barnen i centrum på KÄRSÖN

Sommarläger för 4 året i rad

Sommarreportage av
Richard Englund

Foto av Robert Westin
och Michael Thyberg

En liten tältstad i glada färger möter besökaren som kommer in på området. Gult, rött och blått mot en lysande grön gräsmatta. Strax bredvid pågår en volleybollmatch med ett tiotal spelare i varje lag. Det är torsdag den 20 juni och KRIS midsommarläger på Kärsön har börjat:

-Det här är ett fullgott alternativ till NA-konventet i Sundsvall, tycker Tommy. Han har ett minne från förra årets läger som fick honom att vika sig dubbel av

skratt:

-Höjdpunkten var under karaoke-tävlingen. En av deltagarna lyckades sjunga sig genom hela låten utan att träffa en enda ton. Det är ungefär lika svårt som att spela på tipset och inte få ett enda rätt! Hävdar Tommy.

Namnet på sångaren kommer att avslöjas i slutet av texten. Vi får väl se om han vågar göra ett nytt försök i år.

Midsommaraftonens morgon
Köksgänget började med förberedelserna strax efter kl. 6. En galen ryss har redan tagit dagen första dopp. Vid frukostdags är stäm-

ningen god trots det idoga regnandet under natten. En stackare vaknade med en sjö i tältet. Tur att han hade luftmadrass.

De flesta är dock inkvarterade i stora gula huset eller de tillhörande stugorna. 115 personer varav 42 barn bor på lägret. Dessutom kan jag räkna till sex hundar och en gårdskatt.

Ett gäng har kommit upp från Clean House i Danmark. KRIS Stockholm har också fått bidrag från socialstyrelsen för att ta hand om några litauiska ungdomar som skall delta i firandet.

VM-fotboll

Ett tjugotal personer har bänkat sig i tv-rummet på andra

våningen för matchen mellan England och Brasilien. England inleder starkt men vid full tid är det Brasilien som står som segrare. En källa till glädje för några av lägerdeltagarna med sydamerikanskt ursprung.

Men för oss svenskar innebär det att sista hoppet är ute. Molokna går vi därifrån, ut i den regniga svenska midsommaren. Några smiter ned i köket för att rensa jordgubbar och blanda sallad till middagen. Där ligger oxfilén redan i marinad, ett rykte förtäljer att det är 26 kilo som ska ätas upp.

Ett bra forum för barn vars föräldrar suttit inne

Förberedelserna

136 platser ställs i ordning inuti de två stora tipis som står vid infarten till området. Karaoke-scenen växer fram med hjälp av lastpallar och plywoodskivor, kablar dras och högtalare monteras också upp under tältduken. Man vågar inte chansa i det ostadiga vädret. De mindre partytälten under vilka maten ska serveras är på väg att blåsa bort i den friska brisen. Skruvar, snören och silvertjejplar löser problemet.

Ungefär samtidigt är det dags för "tuben": en stor gummiring dragen med en lina av en motorbåt. Två personer kan sitta i ringen som fräser och sprutar fram över vattenytan i hög fart. Ett populärt inslag:

-Tuben är det bästa! Tycker

Andreas. Jag gillar också att kunna röra mig så här fritt och det är kul med alla redskap som finns. Andreas gör senare under kvällen ett lysande framträdande på karaokescenen. Coolare kille kan knappast skådas! Vad bliva mände av denna unge man i framtiden?

Ett gäng drar till skogs för att samla lövruskor till midsommarstången. Solen kikar fram alltmer och regnandet upphör. Hoppet stiger. Vid halvåtta tiden kan man finna en stor del av den manliga styrkan samlad inför nästa match. VM-fotboll och sportfänar tar inte hänsyn till futtiga svenska traditioner.

Men några trogna medlemmar jobbar vidare med att klä stängen. Snart ansluter också några av kvinnorna och barnen med stora blomsterfång - de ser ut som älvor där de uppenbarar sig i skogskanten och skrider fram över gräsplanen med famnarna fulla av färger.

Detta är svensk sommar när den är som vackrast! Med eller utan kylskåpskall fil.

Firandet börjar

Fyra folkdansare med fioler och cello leder tåget som bär fram midsommarstången. Nu får delta-garna en möjlighet att lära sig texterna, tidigare år har det varit minst sagt lite knaggligt. En regnskur gör att man flyttar in i den stora tipin. Där det blir dans - rysk och libanesisk folkdans, gammal hederlig snoa och schottis. Benen går som trumpinnar och takten sitter som gjuten i trägolvet. Efteråt avslöjar spelmännen att det var deras roligaste, mest uppskattade spelning. De vill gärna komma till föreningen för ett nytt framträdande.

Klockan 15:10 bärs maten

fram. Femtio fat och skålar, karotter och korgar: bröd, ägg, korv, köttbullar, sill i olika varianter, gravad lax, grönsaker och färskpotatis. Vackrast av allt framstår fatet med rårivna morötter - det har en märklig lyster med en egen inneboende strålkraft, en kaskad av orange ljus som drar blickarna till sig. Folket strömmar till, några är nyanlända som stannar över dagen.

-Det bästa här är att umgås med alla olika människor! Här finns alla sorter. Och att det är drogfrött, förståss... säger Monica.

-Det är väl därför vi är här! Inflikar någon från sidan. Monica fortsätter:

-Mitt barnbarn började tjata redan i november: "Är det inte dags att åka till Kärnsön snart?". Det är tredje året vi är här och jag är glad för de som är villiga att göra det här möjligt.

15-åriga flickor nära bli rammade av tanker

Mitt under firandet ger sig några ungdomar ut i tre lånade kanoter. I den ena sitter två flickor som under en sväng kantrar med kanoten och ramlar i vattnet. De ropar på hjälp, kanoten framför flickorna svarar med ett skratt: "Vi har inga flytvästar!" och fortsätter

vidare. De båda flickorna är lyckligt nog rätt utrustade och ligger kvar i vattnet. Kanoten bakom når fram och gör ett räddningsförsök utan att lyckas.

-Vi trodde att det fanns räddningsbåtar, säger Deniz. Det var skitäckligt, jag hade tunga jeanskläder på mig.

Flickorna börjar bli ängsliga. Nu har de legat i vattnet i femton minuter. Det är ordentligt kallt. De ser att det står människor på bryggan och undrar varför ingen hjälper upp. Samtidigt sker en broöppning några hundra meter bort och flickorna ser en stor tanker närma sig. Nu blir de ordentligt rädda. Tankern växer sig större. Efter ytterligare några minuter, som känns som en evighet, dyker det upp en turistbåt som förbarmar sig över de båda nödställda flickorna.. Oskadda men ordentligt nerkylda kommer de in till stranden.

-Jag var livrädd! Berättar Sannie. Trodde att vi skulle bli överkörda och drunkna... vad skulle vi haft för chans under den stora båten?

-Ja, hur skulle de kunna ha sett oss? Jag fick panik! Men nu efteråt är jag mest förbannad på alla som stod och glodde som idioter, fortsätter Denize. Varför var det ingen som gjorde något? Jag vet inte vad som skulle ha hänt om inte den där båten hjälpt oss... då hade vi nog varit döda idag!

Hela havet stormar och 26 kilo oxfilé

Samtidigt fortsatte midsommarfirandet med barnens femkamp och hela havet stormar.

Under spänning såg den vuxna publiken antalet stolar minska från ett tjugotal tills det bara återstod två tävlande och den enda stolen. Priser delades ut till alla som förlo-

Åka båt med Kari på midsommar fick några av barnen göra. Här ser vi fr.v: Mimmi, Claudia, Alex, Patricia och Casandra.

rade sin plats på väg mot den rafflande upplösningen.

-Vi vill också vara med och leka! Skrek några av de stora.

Klockan 20 tänds de stora grillfaten upp och oxfilén börjar fräsa. Det doftar som bara grillat i en svensk sommarkväll kan dofta. Köerna blir långa. För de som vill finns det hamburgare, grillkorv eller vegetariska biffar. Någon har lyckats dra upp en fin gädda som ligger insvept i folie.

En och en halv timme senare går årets karaoke av stapeln nere i stora tipin. Danskarna från Clean House öppnar med två duetter och under simply the best blir det allmänt bifall och rungande applåder från de 60 i publiken. Barnen står och dansar på trägolvet framför scenen - i centrum, där de ska vara! Anneli och Bobby framför Vill ha dig och någon sjunger vackert om att vilja ha en egen måne. Efter en timme börjar anläggningen haka upp sig, det är småkallt och många droppar av från sammankomsten. Kanske gick några för att delta i det improviserade tolvstegsmöte som hölls kl.23:00 i lusthuset nere vid vattnet.

Några utifrån kommande ungdomar med en back öl avvisades vänligt men bestämt från området. Att dricka sig berusad finns det bättre platser för.

KRIS familjeläger är en glad gemenskap under nyktra och städade former. Alkohol och narkotika behövs inte när vi träffas.

Hoppas vi möts igen nästa år!

Ett stort tack till:

Age: s	Konsum Sockenplan
Allans Kyl & Fry	Kronfågel
Arla Produkter	L-T Kött AB
BEA Ica Kvantum	Löfbergslila
Bells food	Målarvärdens Färgbutik
Byggard VVS AB	Nämndemannagården
Concept Store	Ostbörsen
Darako	Planens Pizza
Enskede Cykel & Sport	Potatisbolaget
ER-GE:s Kött	Red Bull Sweden AB
Everblou	Saba frukt & Grönt
Farminova AB	Skogaholmsbröd
Fruängens Kött & Fläsk	Sockenplansbil AB
Fönster Design AB	Solna Korv
GB Glass	Spendrups
Grönsaksgrossen	Stjärna Fyrkant
Grönsakshallen Sorunda	Stockmos Saft
Gulan	Sven P
Gunthers	Svenska Lantägg
Ica Bonden	Tempo Götgatan
Ica Medis	Toyo
Ica Supermarket Ringen	Triumfglass
Interfolio	Uffe Mattsson
Kavli AB	Vivo Fatburen
Kelloggs AB	Vivo Sabis

KRIS´ Sverige

När man är liten ska man ha kul! Midsommaraftonens höjdpunkt; karaoke gillades av barnen som dansade och hoppade långt i på kvällskvisten. Och visst hade dom kul.

Nu har knarket slagit rot på Söder i Stockholm

Foto: Michael Thyberg

Denna planta var en av sammanlagt tre stycken som hittades i parken "gamla Björns Trädgård" på Södermalm i Stockholm

På väg till jobbet

Tidigt en morgon i mitten av juli månad kom jag gående Folkungagatan, på väg till mitt arbete på KRIS' Stockholm. Det var en sån där fin och varm morgon och jag gick och tittade på allt möjligt den där morgonen.

Plötsligt fastnade min blick på något jag kände igen, under bråkdelen av en sekund tänkte jag att det var nog inte vad jag trodde det var, men det var det. Cannabis sativa eller i folkmun, Marijuana.

Gamla Björns Trädgård

Plantorna som till antalet var tre stycken växte i hörnet av gamla Björns trädgård alldeles i närheten av KRIS' Stockholm lokal-förening.

Olämpligt

Med tanke på vår verksamhet så bedömde vi det olämpligt att låta plantorna stå kvar. Det fanns ju en risk att någon av de våra inte skulle kunna motstå frestelsen att rycka upp dem och använda dem i berusningssyfte.

Hur plantorna hamnat där kan vi bara spekulera om, men troligast är att det är från en fågelfröblandning som innehåller bland annat hampfrö. Dessa plantor innehåller väldigt små mängder THC (tetrahydrocannabinol) och används till att producera fibrer som används till rep, byggmaterial mm.

Michael Thyberg

Fråga Krisjuristen

Richard Farback

Sitter du i klistret? Har du något du undrar över som rör lagen och dess djungel?

-Då är du välkommen att kostnadsfritt rådfråga KRIS Stockholms egen jurist:

Richard Farback
e-post: krisjuristen@kris.a.se

Postadress:
Fråga KRIS-juristen
Tjärhovsgatan 34
116 21 Stockholm

Fråga:

Jag arbetar på ett behandlingshem sedan ett år. Blev sedan lovad förlängning av anställningen. I samma veva kom effekten av pedofil-debatten. Arbetsgivaren ville ha ett utdrag ur belastningsregistret. Jag sa som det var att jag var dömd för narkotikabrott för åtta år sen. Då var det inte lika självklart längre med en förlängning av mitt förordnande. Jag har *bråkat* mig till en förlängning. Frågan är om arbetsgivaren har rätt att göra så här?

Svar:

Ja, tyvärr är det så! Rent moraliskt kan man ju tycka att det är fel men lagligt är det helt korrekt. I allmänhet krävs en tillsvidare anställning för att man ska kunna känna sig någorlunda säker.

Krisjuristen

Fråga:

Jag är stödmedlem, inte kriminell och jag har några frågor;

1. När polisen säger att jag skall förhöras upplysningsvis, vad bety-

der det?

2. Kan polisen stoppa mig på gatan och begära legitimation?

3. Om jag anklagas för ett brott måste jag ha alibi för tiden för brottet?

Svar:

1. Upplysningsvis är en stor bluff från polisens sida. Så fort åklagaren bestämmer att en förundersökning skall inledas är all information användbar och ingår i förundersökningen. Det har skett en förskjutning av rättsprövningen till förundersökningen. Om du avviker från det du har sagt i förundersökningen har åklagaren rätt att läsa direkt ur den. Eftersom förhöret ligger närmare brottet i tiden fäster domstolen större vikt vid det vilket egentligen är fel enligt den muntlighetsprincip som skall gälla i rätten enligt svensk lag. Se upp!

2. Det är vanligt men olagligt. Du måste anklagas för ett brott innan du behöver legitimera dig. Det här är lite av en grå zon och behöver uppmärksammas mer.

3. Åklagaren skall bevisa din skuld. Du behöver aldrig i brottsmål bevisa din oskuld. Det finns två undantag; Skatte- och trafikmål. Du behöver inte ens svara på frågor. Mycket viktigt att veta att allt vänds emot dig. Aldrig något annat.

Krisjuristen

Fråga:

Jag är gift och har en son utom äktenskapet. Jag vill inte att han skall ära mig! Hur bär jag mig åt?

Lisa, 57 år

Svar:

Äktenskapsförord (måste registreras hos tingsrätten) där allt ni äger "ägs" av Er man. Testamente om han dör före dig. Maila till mig så hjälper jag dig.

Krisjuristen

På grund av det stora intresset för juridiska frågor har vi fn inte möjlighet att publicera alla frågor.

Red

I nummer 4 av Vägen ut:

KRIS Anstaltsverksamhet

Boendeprojektet

KRIS International

Fotbollslandskamp, Clean-house-
KRIS i Danmark

KRIS landet runt

med mera smått & gott

Planerad utgivningsdag är 10 december 2002

Journalistiska talanger

Har du det? Vill du vara med om att skriva artiklar på uppdrag från Vägen ut redaktionen?

Då är du välkommen att ta kontakt med Chefredaktör Michael Thyberg för mer information.

E-post: vagenut@kris.a.se
Redaktionen: 08-615 19 20
mobil: 0736-88 19 17

Forts. fr. sid 13

Ledorden ger gemenskap och trygghet. Kort innebär det att man ska sträva efter ett drogfritt liv, att inte begå brott, att bry sig om andra och att man ställer upp på varandra. Den miljön passar också mycket bra för ungdomar. Därför hålls många av samtalen och mötena i KRIS lokaler. Ledorden är de samma vare sig man är ung eller gammal. I föreningen finns olika förmågor och alla har nödvändigtvis inte varit kriminell eller missbrukare.

Ny ungdomsverksamhet är på gång

Efter ett samtal med Peter Söderlund ordförande för KRIS i Stockholm fick jag reda på att planer för en ny ungdomsavdelning var på gång. Senaste tidens utveckling har visat att behovet finns. Och mycket riktigt så några dagar efter fick jag möjlighet att vara med på deras första möte.

Det var runt 20 ungdomar samlade och alla hade olika önskemål på hur verksamheten borde se ut i framtiden. Många av de som var med hade haft förmånen att genomgå ungdomsprogrammet för sina problem. Vi bjöds på läsk, godis och satt på stolar i en ring. Projektledarna var med liksom ordförande.

Det var intressant att sitta med och höra om hur planer smides för en styrelse med ungdomarna. Många visade stort intresse och planer gjordes för aktiviteter och kanske en egen lokal med tiden. Inget är helt klart men mycket är på gång. Under hösten kommer det att ske en hel del när det gäller satsningen på ungdomar i KRIS.

Leif Karlsson

Annonser

Med 20 års erfarenhet. Se i din framtid och besvara dina frågor

Cardiomanti & Tziganekort
Gatara Anki

0939-200 03 00 Kl. 12-03

Cardiomanti, Box 111 55, 160 61 Sjöden, 19,20 kr/min

Paketpriser fr. 2 400: - till 16 650: -

Blekingegatan 63

116 62 Stockholm

www.sodermalms-trafikskola.se

Ring 08-641 02 04

Utbildar:

Bil

Automat

MC

Bil med tungt
släp

Det är här KRISarna tar sina körkort med 10% rabatt

Utbilda dig till KRIS-terapeut!

Kristerapeututbildningen

Som Kristerapeut har du en bred kunskapsbas med inriktning på friskvård, missbruk, rehabilitering, sportskador och företagshälsovård. Du utövar ditt arbete inom kriminalvården, behandlingshem, föreningar, friskvårds- och motionscentra, företag, egen verksamhet m.m.

Vem kan bli Kristerapeut?

Utbildningen riktar sig till engagerade människor över 20 år. För att få tillgång till Kristerapeututbildningen behöver du inte ha en gymnasie- eller högskoleutbildning, vilket medför att alla med ett starkt intresse och naturligtvis ett starkt engagemang klarar denna 1-åriga utbildning. Har du haft ett drog- och/eller alkoholmissbruk ska du ha varit drogfri/alkoholfri i minst 2år

Frågor eller intresseanmälan görs till Ali Reunanen på 0521-178 00

Utbildningen bedrivs av Connemara i samarbete med RIKSKRIS

Connemaraveckan

-veckan för dig som vill utvecklas som individ

Alla förtjänar att må bra och vara lyckliga. Med Connemaraveckan ger vi dig verktygen och förutsättningarna för att lättare lyckas. Vi anpassar veckan efter de förutsättningar och individuella behov som finns. Connemaraveckan är en personlig utvecklingsvecka som alla människor kan gå.

Kontakta oss så skickar vi vår informations broschyr. Du kan också e-posta oss på info@connemara.se eller besöka vår hemsida: www.connemara.se.

För mer information och frågor, ring Elisabeth eller Aryel på 0521-178 00

Connemara Int. AB, Redharsväg 4, 462 54 Vänersborg, 0521-178 00

KRIS lokalföreningar

KRIS Borlänge
Allfarvägen 47
784 42 BORLÄNGE
Telefon: 0243-124 55
E-post: borlange@kris.a.se

KRIS Falun
Åsgatan 46
791 72 FALUN
Telefon: 023-79 52 54
E-post: falun@kris.a.se

KRIS Gnesta
SJ Hus 15
646 34 GNESTA
Telefon: 0158-263 65
E-post: gnesta@kris.a.se

KRIS Göteborg
Banehagsgatan 1 F
414 51 GÖTEBORG
Telefon: 031-14 51 58
E-post: goteborg@kris.a.se

KRIS Helsingborg
O D Krooks gata 19
254 44 HELSINGBORG
Telefon: 042-13 22 95
E-post: helsingborg@kris.a.se

KRIS Härnösand
Skepparkarlsgränd 14 C
871 60 HÄRNÖSAND
Telefon: 0736-88 19 66

KRIS Kalix
Lejonsgatan 7
952 34 KALIX
Telefon: 0923-155 33
E-post: kalix@kris.a.se

KRIS Kalmar
Storgatan 57
392 31 KALMAR
Telefon: 0480-207 91
E-post: kalmar@kris.a.se

KRIS Karlstad
Kasernhöjden 8 A
653 40 KARLSTAD
Telefon: 054-21 60 55
E-post: karlstad@kris.a.se

KRIS Katrineholm
Läroverksgatan 8 nb
641 36 KATRINEHOLM
Telefon: 0150-140 50
E-post: katrineholm@kris.a.se

KRIS Landskrona
Norra Infartsgatan 9
261 37 LANDSKRONA
Telefon: 0418-598 20
E-post: landskrona@kris.a.se

KRIS Luleå
Hummergatan 6
973 34 LULEÅ
Telefon: 0920-889 89
E-post: lulea@kris.a.se

KRIS Malmö
Bragegatan 6
214 30 MALMÖ
Telefon: 040-92 71 00
E-post: [malmo@kris.a.se](mailto:malmö@kris.a.se)

KRIS Norrköping
Lindövägen 72
602 28 NORRKÖPING
Telefon: 011-13 72 43
E-post: norrkoping@kris.a.se

KRIS Nyköping-Oxelösund
Västra Tullgatan 2
611 57 NYKÖPING
Telefon: 0155-21 48 44
E-post: nykoping-oxelosund@kris.a.se

KRIS Piteå
Storgatan 12
941 31 PITEÅ
Telefon: 0911-106 81
E-post: pitea@kris.a.se

KRIS Skellefteå
Hägglundsgatan 7
931 22 SKELLEFTEÅ
Telefon: 0910-533 1t
E-post: skelleftea@kris.a.se

KRIS Stockholm
Tjärhovsgatan 34
116 21 STOCKHOLM
Telefon: 08-615 19 20
E-post: stockholm@kris.a.se

KRIS Sundsvall
Trädgårdsgatan 11
852 31 SUNDSVALL
Telefon: 060-15 12 11
E-post: sundsvall@kris.a.se

KRIS Umeå
Slöjdgatan 8
903 25 UMEÅ
Telefon: 090-71 35 30
E-post: umea@kris.a.se

KRIS Uppsala
Väderkvarnsgatan 14 C
753 29 UPPSALA
Telefon: 018-15 13 13
E-post: upsala@kris.a.se

KRIS Örebro
Tomtebogatan 2
703 43 ÖREBRO
Telefon: 019-33 51 97
E-post: orebro@kris.a.se

RIKSKRIS
Redhars väg 4
462 54 Värnersborg
Telefon: 0521-140 00
E-post: rikskris@kris.a.se

